

Správa o výsledku kontroly hospodárenia s finančnými prostriedkami a nakladania s majetkom subjektov ústrednej správy, vo fondoch sociálneho poistenia a fondoch zdravotného poistenia - KSÚ v Trenčín

Úvod

Kontrola bola vykonaná v súlade s plánom kontrolnej činnosti Najvyššieho kontrolného úradu Slovenskej republiky na rok 2008.

Účelom kontroly bolo preveriť hospodárnosť, efektívnosť a účinnosť hospodárenia s verejnými prostriedkami a dodržiavanie všeobecne záväzných predpisov so zameraním na plnenie povinností pri hospodárení a nakladaní s majetkom v subjektoch verejnej správy mimo subjektov územnej samosprávy na základe doručených informácií, poznatkov a odporúčaní od zainteresovaných orgánov, parlamentu, poslancov, inštitúcií verejnej správy, organizácií a občanov.

Predmetom kontroly bolo :

- rozpočet kontrolovaného subjektu a hospodárenie s verejnými prostriedkami
- nakladanie a hospodárenie s majetkom štátu
- preverenie úrovne vnútorného kontrolného systému

Kontrola bola vykonaná v čase od 18.08.2008 do 24.09.2008 na Krajskom stavebnom úrade v Trenčíne za obdobie roka 2007 a prvého polroka 2008.

Krajský stavebný úrad v Trenčíne (ďalej len „KSÚ v Trenčíne“) bol zriadený zákonom č. 608/2003 Z. z. o štátnej správe pre územné plánovanie, stavebný poriadok a bývanie a o zmene a doplnení zákona č. 50/1976 Zb. o územnom plánovaní a stavebnom poriadku v znení neskorších predpisov ku dňu 01.01.2004.

KSÚ v Trenčíne vykonáva štátnu správu v územnom obvode Trenčianskeho kraja na úseku územného plánovania, úseku stavebného poriadku a úseku bývania. Je metodickým orgánom pre činnosť orgánov samosprávy. KSÚ v Trenčíne riadi a za jeho činnosť zodpovedá prednosta.

I. Rozpočet kontrolovaného subjektu a hospodárenie s verejnými prostriedkami

KSÚ v Trenčíne boli rozpísané záväzné ukazovatele štátneho rozpočtu na rok 2007 vo forme výdavkov v sume 23 878,5 tis. Sk, v tom 23 628,5 tis. Sk bežné výdavky a 250,0 tis. Sk kapitálové výdavky. V priebehu roka došlo k úpravám schváleného rozpočtu 12 –timi rozpočtovými opatreniami, v rámci ktorých nastalo celkové navýšenie bežných výdavkov o sumu 1 429,1 tis. Sk a navýšenie u kapitálových výdavkov o sumu 400,0 tis. Sk.

Na rok 2008 boli kontrolovanému subjektu rozpísané záväzné ukazovatele štátneho rozpočtu vo forme výdavkov spolu vo výške 24 731,0 tis. Sk, v tom bežné výdavky 24 481,0 tis. Sk a 250,0 tis. Sk kapitálové výdavky. V priebehu I. polroka 2008 bol jedným rozpočtovým opatrením znížený rozpočet bežných výdavkov o sumu 0,9 tis. Sk.

1.1 Dodržiavanie všeobecne záväzných právnych predpisov pri hospodárení s verejnými prostriedkami

Na rok 2007 bol KSÚ v Trenčíne stanovený limit kapitálových výdavkov v sume 250,0 tis. Sk, ktorý bol rozpočtovým opatrením upravený na sumu 650,0 tis. Sk. Kontrolou predložených dokladov bolo v sume 650,0 tis. Sk v súlade s účelovým určením.

Na rok 2007 bol KSÚ v Trenčíne stanovený limit bežných výdavkov v sume 23 628,5 tis. Sk, ktorý bol rozpočtovými opatreniami upravený na 25 057,6 tis. Sk. Čerpanie bolo v sume 25 057,6 tis. Sk, t.j. na 100% oproti upravenému rozpočtu.

Pre rok 2008 bol KSÚ v Trenčíne stanovený limit bežných výdavkov v sume 24 481,0 tis. Sk. Jedným rozpočtovým opatrením bol limit bežných výdavkov znížený na 24 480,1 tis. Sk. Čerpanie bežných výdavkov za I. polrok 2008 bolo v sume 11 595,6 tis. Sk. t.j. na 47,36 % upraveného rozpočtu.

1.2 Dodržiavanie zákona č. 25/2006 Z. z. o verejnom obstarávaní a o zmene a doplnení niektorých zákonov

V roku 2007 KSÚ v Trenčíne zakúpil osobné vozidlo SUZUKI SX4 1,6 GS4x4 v celkovej hodnote 590,0 tis. Sk s DPH. Pri jeho obstarávaní bol použitý postup podľa § 102 zákona o verejnom obstarávaní pre zadávanie zákaziek s nízkymi hodnotami. Pri kontrole dodržiavania ustanovení zákona o verejnom obstarávaní neboli zistené nedostatky.

1.3 Rozsah a spôsob vedenia účtovníctva z hľadiska správnosti, úplnosti a preukázateľnosti podľa zákona č. 431/2002 Z. z. o účtovníctve v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o účtovníctve“)

Kontrolou dodržiavania postupov účtovania bolo zistené, že:

- KSÚ v Trenčíne zaúčtoval drobný hmotný majetok – moduly ako službu, nie ako materiálové náklady, čo nebolo v súlade s ustanovením **§ 4 ods. 2 zákona o účtovníctve**, podľa ktorého *„Podrobnosti o ... postupoch účtovania... ustanoví Ministerstvo financií Slovenskej republiky opatrením a ... účtovná jednotka je povinná ho dodržiavať“* a následne s ustanovením **§ 57 ods. 3 opatrenia MF SR č. MF/24523/2005-313**, podľa ktorého *„na ľarchu účtu 410 – Materiálové náklady sa účtujú zložky obstarávacej ceny nakupovaných zásob materiálu so súvzťažným zápisom v prospech príslušných účtov zúčtovacích vzťahov“*. Uvedený drobný hmotný majetok sa nenachádzal v evidencii drobného hmotného majetku čo

nebolo v súlade s prílohou č. 2 k obehu účtovných dokladov – členenie majetku Zásad na obeh účtovných dokladov, na organizovanie a výkon hospodárenia s prostriedkami štátneho rozpočtu v podmienkach Krajského stavebného úradu v Trenčíne (ďalej len „zásady na obeh účtovných dokladov“), podľa ktorej „Drobný hmotný majetok je majetok, ktorého ocenenie je 30 000 Sk a nižšie v jednotlivom prípade a vyššie ako 1 000 Sk doba použiteľnosti dlhšia ako jeden rok. O tomto majetku Krajský stavebný úrad rozhodol, že nie je DHM a účtuje sa ako zásoby. Drobný hmotný majetok zaradený po obstaraní priamo do užívania sa účtuje priamo do spotreby a súčasne na podsúvahovom účte“.

- KSÚ v Trenčíne prijal a zaúčtoval dve faktúry za hlasové služby a telefónne hovory z obdobia 12/2006 do obdobia 2007, čo nebolo v súlade s ustanovením § 3 ods. 1 zákona o účtovníctve, podľa ktorého „Účtovná jednotka účtuje a vykazuje účtovné prípady v období, s ktorým časovo a vecne súvisia...“ a zároveň aj ustanovenie § 3 ods. 2 zákona o účtovníctve, podľa ktorého „Náklady a výnosy účtuje účtovná jednotka v tom účtovnom období, v ktorom vznikli...“.
- Pri nákupe osobného automobilu KSÚ v Trenčíne nevyhotovil zápis o prevzatí do majetku, čo nebolo v súlade s ustanovením článku 2 bod 4 zásad na obeh účtovných dokladov, podľa ktorého „Pri kapitálových výdavkoch, ktoré sú v súlade so zákonom o daniach z príjmov, vyhotoví poverený zamestnanec zápis o prevzatí majetku na predpísanom tlačive, zapíše do inventárnej knihy a vyhotoví inventárnu kartu. Zápis o zaradení majetku tvorí prílohu k faktúre na úhradu“.

1.4 Inventarizácia majetku a záväzkov a rozdielu majetku a záväzkov

Pri kontrole inventarizácie bolo zistené že:

- K dlhodobému majetku neboli vypracované súhrnné inventúrne súpisy a inventarizačné zápisy podľa jednotlivých syntetických účtov, čím porušil ustanovenie § 8 ods. 4 zákona o účtovníctve, podľa ktorého „Účtovníctvo účtovnej jednotky je preukázateľné, ak všetky účtovné záznamy sú preukázateľné a účtovná jednotka vykonala inventarizáciu.“
- Vo vypracovaných inventúrnych súpisoch neboli uvedené skutočné stavy rozdielu majetku a záväzkov, čo nebolo v súlade s ustanovením § 30 ods. 2 písm. g) zákona o účtovníctve, podľa ktorého „Inventúrny súpis musí obsahovať tieto údaje: zoznam skutočného stavu rozdielu majetku a záväzkov“.
- Ďalej bolo kontrolou zistené, že neboli vyhotovené inventúrne súpisy k viacerým účtom, čím nebolo dodržané ustanovenie § 30 ods. 2 zákona o účtovníctve, podľa ktorého „Inventúrny súpis je účtovný záznam, ktorý zabezpečuje preukázateľnosť účtovníctva“.
- Čiastkové inventarizačné komisie vo svojich inventarizačných zápisoch neuvádzali výsledky vyplývajúce z porovnania skutočného stavu majetku, záväzkov a rozdielu majetku a záväzkov s účtovným stavom, čo nebolo v súlade s ustanovením § 30 ods. 3 písm. b) zákona o účtovníctve, podľa ktorého „Inventarizačný zápis je účtovný záznam, ktorým sa preukazuje vecná správnosť účtovníctva a ktorý musí obsahovať výsledky vyplývajúce z porovnania skutočného stavu majetku, záväzkov a rozdielu majetku a záväzkov s účtovným stavom“.

II. Nakladanie a hospodárenie s majetkom štátu

2.1 Pohľadávky

KSÚ v Trenčíne boli pri jeho vzniku ku dňu 01.01.2004 postúpené nevyhnutelné pohľadávky, ktoré vznikli z činnosti bývalých okresných úradov životného prostredia. Ich stav ku dňu 31.12.2007 predstavoval sumu 1032,9 tis. Sk. Bolo zistené, že sa jednalo o prekludované pohľadávky štátu, ktoré uplynutím prekluzívnej lehoty zanikli. Kontrolovaný subjekt v priebehu roku 2008 postupne vydával rozhodnutia o trvalom upustení od vymáhania pohľadávky v súlade s ustanovením § 6a správe majetku štátu a zároveň požiadal zriaďovateľa o udelenie súhlasu s trvalým upustením od vymáhania pohľadávok štátu v sume vyššej ako 50,0 tis. Sk, čomu Ministerstvo výstavby a regionálneho rozvoja SR vyhovel. Ku dňu 30.06.2008 boli z účtovnej evidencie odpísané pohľadávky v sume 1007,9 tis. Sk.

2.2 Škodová komisia

Pri kontrole činnosti škodovej komisie bolo zistené že, v kontrolovanom období zasadala škodová komisia dvakrát. V jednom prípade bola riešená škoda, ktorá vznikla poškodením zadného nárazníka na osobnom vozidle vo výške 27,5 tis. Sk. Kontrolou bolo zistené, že protokol o škode nebol vypracovaný a odovzdaný tajomníkovi škodovej komisie v stanovených termínoch a nebolo vykonané šetrenie všetkých okolností súvisiacich so škodou. Uvedené konanie nebolo v súlade s ustanovením **článku IV. ods. 1 a 2 Smernice č. 4/2005**, podľa ktorého „Každý zamestnanec KSÚ, ktorý sa dozvie o škode je povinný bezodkladne písomne oznámiť túto skutočnosť svojmu vedúcemu odboru a vedúci, ktorému bola škoda oznámená, je povinný bezodkladne písomne informovať o tejto skutočnosti vedúceho ekonomického odboru“, ustanovením **článku X. ods. 1 služobného predpisu č. 1/2004 Prevádzka služobných vozidiel** (ďalej len „Služobný predpis č. 1/2004“), podľa ktorého „Každú udalosť, pri ktorej dôjde k poškodeniu vozidla mimo premávky je vodič alebo referent povinný ju bezodkladne nahlásiť oprávnenej osobe alebo prevádzkovateľovi“ a v rozporesustanovením **článku V. ods. 1 a 2 Smernice č. 4/2005**, podľa ktorého „Priamy nadriadený je povinný zistiť príčinu a čas vzniku, druh, rozsah a zavinenie škody. a prešetriť všetky ďalšie okolnosti súvisiace so škodou. Priamy nadriadený vypracuje protokol o škode a najneskôr do 5 pracovných dní od oznámenia, resp. zistenia škodového prípadu ho odovzdá tajomníkovi škodovej komisie“.

Kontrola ďalej preukázala že, vzniknutá škoda vo výške 24,6 tis. Sk bola zaúčtovaná ako služba, avšak z obsahu účtovných dokladov vyplývalo, že išlo o škodu, ktorá vznikla v dôsledku prehratého súdneho sporu. V kontrolovanom období na syntetickom účte 460 – Manká a škody nebolo účtované, čím kontrolovaný subjekt nedodrжал ustanovenie **§ 8 zákona o účtovníctve**, podľa ktorého „Účtovná jednotka je povinná viesť účtovníctvo správne, úplne, preukázateľne, zrozumiteľne a spôsobom zaručujúcim trvalosť účtovných záznamov“ a tiež ustanovenie **§ 62 ods. 1 písm. b) Opatrenia Ministerstva financií Slovenskej republiky z 11. decembra 2003 č. 24501/2003-92, ktorým sa ustanovujú podrobnosti o postupoch účtovania a rámcovej účtovnej osnove pre rozpočtové organizácie, štátne fondy, príspevkové organizácie, obce a vyššie územné celky v znení opatrenia MF SR z 23. novembra 2005 č. MF/24523/2005-313** (ďalej len „opatrenie MF SR č. MF/24523/2005-313“), podľa ktorého „Na účte 460 – Manká a škody sa účtujú. b) manká a škody“.

2.3 Vyrad'ovacia a likvidačná komisia

Kontrolou bolo zistené, že vyraďovacia a likvidačná komisia v kontrolovanom období navrhla zlikvidovať majetok vo výške 1 630,8 tis. Sk.

Na návrh komisie boli vydané písomné rozhodnutia o neupotrebitelnosti majetku štátu a majetok bol následne zlikvidovaný. K jednotlivým rozhodnutiam neboli pripojené doklady o tom ako bolo naložené s odpadom, čo nebolo v súlade s **ustanovením § 14 ods. 2 zákona č. 278/1993 Z. z. o správe majetku štátu v znení neskorších predpisov** (ďalej len zákon o správe majetku štátu), podľa ktorého, *Správca k rozhodnutiu dodatočne pripojí doklad o spôsobe naloženia s neupotrebitelným majetkom štátu*“.

2.4. Nakladanie s prebytočným majetkom

KSÚ v Trenčíne vydal v máji 2007 rozhodnutie o prebytočnosti na hnutelný majetok - vozidlo MAZDA 323, ktoré bolo následne ponúknuté štátnym rozpočtovým organizáciami a štátnym príspevkovým organizáciami nachádzajúcim sa v danom regióne, ktoré oň neprejavili záujem. V marci 2008 bolo vydané nové rozhodnutie o prebytočnosti. Zo strany štátnych rozpočtových organizácií a štátnych príspevkových organizácií nebol prejavovaný záujem o ponúkaný majetok. V čase výkonu kontroly bolo vozidlo nepojazdné a skončila platnosť osvedčenia o kontrole technického stavu vozidla. Konanie kontrolovaného subjektu nebolo v súlade s **ustanovením § 3 ods. 2 zákona o správe majetku štátu**, podľa ktorého *„Správca je povinný udržiavať ho v riadnom stave, využívať všetky právne prostriedky na jeho ochranu a dbať, aby nedošlo najmä k jeho poškodeniu, strate, zneužitiu alebo zmenšeniu.“*

2.5 Poistenie a ochrana majetku

Kontrolou poistenia a ochrany majetku neboli zistené nedostatky.

2.6 Dohody o zverení referentského vozidla do užívania

Kontrolou bolo zistené že, traja zamestnanci používali na pracovné cesty iné vozidlo ako im bolo dohodou zverené do užívania, čím nebolo dodržané ustanovenie **článku XI. ods. 1 služobného predpisu č. 1/2004**, podľa ktorého *„Za zverené vozidlo zodpovedá referent, ktorý vozidlo riadi“* a **článku XVII. ods. 1 služobného predpisu č. 1/2004**, podľa ktorého *„Prevádzkovateľ musí uzatvoriť s referentmi dohodu o hmotnej zodpovednosti“*. To, že správca umožnil zamestnancom používať vozidlo, na ktoré nemali uzatvorené dohody o zverení, nebolo v súlade s **ustanovením § 3 ods. 2 zákona o správe majetku štátu**, podľa ktorého *„Správca je oprávnený a povinný majetok štátu užívať na plnenie úloh v rámci predmetu činnosti alebo v súvislosti s ním, nakladať s ním podľa tohto zákona, udržiavať ho v riadnom stave, využívať všetky právne prostriedky na jeho ochranu a dbať, aby nedošlo najmä k jeho poškodeniu, strate, zneužitiu alebo zmenšeniu.“*

III. Účinnosť vnútorného kontrolného systému

Útvar kontroly vykonával kontrolnú činnosť na základe zamerania kontrolnej činnosti na polročné obdobie, ktoré bolo schválené štatutárnym zástupcom.

Vykonávanie vnútornej kontroly v kontrolovanom subjekte upravovala Smernica o finančnom riadení a finančnej kontrole a vnútornom audite (ďalej len „Smernica o finančnom riadení a finančnej kontrole“), ktorou boli určené základné pravidlá, zodpovednosť zamestnancov a princípy vykonávania predbežnej a priebežnej finančnej kontroly v podmienkach KSÚ v Trenčíne.

Uvedená smernica nebola priebežne aktualizovaná, čo nebolo v súlade s ustanovením § 8 písm. b) zákona č. 502/2001 Z. z. o finančnej kontrole a vnútornom audite a o zmene a doplnení niektorých zákonov (ďalej len „zákon o finančnej kontrole a vnútornom audite“), podľa ktorého „Vedúci orgánu verejnej správy zodpovedá za zabezpečenie vytvorenia, zachovávanía a rozvíjania finančného riadenia“ a zároveň ustanovenie článku 5 ods. 2 písm. a) Smernice o finančnom riadení a finančnej kontrole, podľa ktorého „Prednosta – vedúci služobného úradu v rámci svojej pôsobnosti zabezpečí a) prehodnotenie, priebežnú aktualizáciu vypracovávanie nových vnútorných riadiacich aktov a rozvoj systému finančného riadenia v súlade s novelizovaným zákonom.“

Za účelom posúdenia účinnosti vnútorného kontrolného systému bola preverená dokumentácia z vykonaných kontrol. V kontrolovanom subjekte bola vykonávaná predbežná finančná kontrola, ktorá bola zaznamenávaná na kontrolnom liste pre finančné operácie.

Kontrolou účtovných dokladov bolo zistené že, nie všetky boli overené predbežnou finančnou kontrolou, čo nebolo v súlade so **zákonom o finančnej kontrole a vnútornom audite**. KSÚ v Trenčíne nedodržel ustanovenie § 6 ods. 1 zákona o finančnej kontrole a vnútornom audite, podľa ktorého „Predbežnou finančnou kontrolou orgán verejnej správy overuje každú svoju finančnú operáciu.“

Záver

Vykonanou kontrolou boli zistené niektoré porušenia všeobecne záväzných právnych predpisov, ktoré vyplynuli z nedôsledného uplatňovania právnych predpisov a smerníc, ktoré boli vydané kontrolovaným subjektom.

Kontrola preukázala niektoré porušenia zákona o účtovníctve a Opatrenia MF SR, ktorým sa ustanovujú podrobnosti o postupoch účtovania a rámcovej účtovej osnove, keď kontrolovaný subjekt nevykonal úplnú dokladovú inventarizáciu, čiastkové inventarizačné komisie vo svojich inventarizačných zápisoch neuvádzal výsledky vyplývajúce z porovnania skutočného stavu majetku a záväzkov a rozdiel majetku a záväzkov s účtovným stavom, vzniknuté škody neúčtoval na účte manká a škody.

Ďalej bolo zistené porušenie zákona o správe majetku štátu, keď k rozhodnutiam vyradovacej a likvidačnej komisie neboli priložené doklady, na ktorých bolo uvedené ako bolo s vyradeným majetkom naložené. Niektorí zamestnanci používali na pracovné cesty vozidlo, na ktoré nemali uzatvorené dohody o zverení.

Kontrolou tiež bolo zistené porušenie zákona o finančnej kontrole, keď nie všetky účtovné doklady boli overené predbežnou finančnou kontrolou.

Zistené nedostatky poukázali na rezervy pri dodržiavaní všeobecne záväzných právnych predpisov a tiež Smerníc vydaných kontrolovaným subjektom.

Protokol o výsledku kontroly bol prerokovaný so štatutárnym zástupcom kontrolovaného subjektu. KSÚ v Trenčíne na základe kontrolou zistených nedostatkov prijal 4 opatrenia na ich odstránenie.